

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
BACHELOR OF COMMERCE (B.COM)

EXAMINATION: DECEMBER- 2024

THIRD SEMESTER

Subject: Environmental Studies (BCOM23-306)

Date: 10/12/2024

Total marks: 60

Time: 2.00 pm to 4.30 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions
2) Figures to the right indicate full marks

Q. 1) Answer the multiple Choice questions. (Any 10) (10)

1. Why are radiations harmful?
 - a) Radiations leads to skin cancer
 - b) Radiations cause anemia
 - c) Radiations changes body tissues
 - d) Radiations are not stable
2. All species on earth with each other along with their respective environments collectively constitute
 - a) Biosphere
 - b) Atmosphere
 - c) Hydrosphere
 - d) Lithosphere
3. is the example of non-renewable natural resources.
 - a) Water
 - b) Solar energy
 - c) Crops
 - d) Coal and petroleum
4. Disposal of any kind of electrical and electronic waste is called
 - a) Waste
 - b) Domestic waste
 - c) Vegetable waste
 - d) e-waste
5. Deforestation generally decreases
 - a) Rain fall
 - b) Drought
 - c) Global warming
 - d) Soil erosion
6. World forestry day celebrated on
 - a) March 21
 - b) April 21
 - c) May 21
 - d) June 21
7. Primary sources of water
 - a) Ground water
 - b) Rain water
 - c) Lakes
 - d) Rivers
8. Environmental Air contains highest percentage of.....
 - a) Oxygen
 - b) Carbon dioxide
 - c) Nitrogen
 - d) Argon
9. The important requirement of the aquatic life is.....
 - a) Dissolved Oxygen
 - b) Dissolved Chlorine
 - c) Dissolved Nitrogen
 - d) Dissolved Methane

10. result obtain due to cutting down of trees?
 - a) Providing more fresh oxygen
 - b) Providing more pure water
 - c) Cause increase in the rain
 - d) Cause greenhouse effect
11. The major pollutant from automobile exhaust is
 - a) CO
 - b) NO
 - c) SO₂
 - d) All the above
12. Soil pollution can be controlled by.....
 - a) Reducing, reusing and recycling of wastes
 - b) Production of Biogas from agriculture wastes and animal refuse
 - c) Conducting awareness programme to propagate organic farming
 - d) All the above
13. Examples of pollutants
 - a) Smoke from industries and automobiles
 - b) Chemical from factories and discarded household articles
 - c) Radioactive substances from nuclear plants
 - d) All the above

Q. 2) Write Short Note (Any 3)

1. Deforestation
2. Water Pollution
3. Aquatic ecosystem
4. Desert ecosystem
5. Minerals

Q. 3) Answer the following question in 150 words. (any 2) (20)

1. Describe the problems of Water Management.
2. What are the Causes and Consequences of deforestation?
3. How human beings cause danger to the biodiversity of India?
4. Write down the Status of Nature Reserves in India.

Q. 4) Answer the following question in 300 words. (any one) (15)

1. What are Natural Resources Explain its types with diagram.
2. Write down any two types of pollution its causes and measures.
3. Describe Human Population and Environment.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १ बहुपर्यायी प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणतेही १०)

(१०)

१. रेडिएशन्स हानिकारक का असतात?
अ) रेडिएशन्समुळे त्वचेचा कर्करोग होतो ब) रेडिएशन्समुळे रक्ताल्पता होतो
क) रेडिएशन्समुळे शरीरातील ऊतकं बदलतात ड) रेडिएशन्स स्थिर नसतात
२. पृथ्वीवरील सर्व जीवजंतू आणि त्यांच्या संबंधित पर्यावरणासह एकत्र काय निर्माण करतात?
अ) बायोस्फियर ब) ऍटमोस्फियर
क) हायड्रोस्फियर ड) लिथोस्फियर
३. हे न संपणारे नैतिक संसाधनांचे उदाहरण आहे.
अ) पाणी ब) सौर ऊर्जा
क) पीक ड) कोळसा आणि पेट्रोलियम
४. कोणत्याही प्रकारचा इलेक्ट्रिकल आणि इलेक्ट्रॉनिक कचरा नष्ट करण्यास काय म्हणतात?
अ) कचरा ब) घरगुती कचरा
क) भाजीपाला कचरा ड) ई-वेस्ट
५. जंगलतोड सामान्यतः कमी करते.
अ) पाऊस ब) दुष्काळ
क) ग्लोबल वॉर्मिंग ड) मातीचे नदवण
६. जागतिक वनीकरण दिवस कधी साजरा केला जातो?
अ) २१ मार्च ब) २१ एप्रिल
क) २१ मे ड) २१ जून
७. पाण्याचा प्राथमिक स्रोत कोणता आहे?
अ) भूमिगत पाणी ब) पाऊस पाणी
क) तलाव ड) नद्या
८. पर्यावरणीय वायूमध्ये सर्वाधिक टक्केवारी कोणती आहे?
अ) ऑक्सिजन ब) कार्बन डायऑक्साईड
क) नायट्रोजन ड) आर्गन
९. जलजीवसृष्टीसाठी महत्त्वाची आवश्यकता कोणती आहे?
अ) विलीन ऑक्सिजन ब) विलीन क्लोरीन
क) विलीन नायट्रोजन ड) विलीन मिथेन
१०. झाडे तोडल्यामुळे काय परिणाम होतो?
अ) ताजे ऑक्सिजन पुरवठा करणे ब) शुद्ध पाणी पुरवठा करणे
क) पाऊस वाढवणे ड) ग्रीनहाऊस प्रभाव निर्माण होणे
११. मोटारगाडीच्या धुरातील मुख्य प्रदूषक कोणता आहे?
अ) CO ब) NO
क) SO₂ ड) सर्व वरील
१२. मातीचे प्रदूषण कसे नियंत्रित करता येईल?

- अ) कचऱ्याचे पुनर्वापर, पुनर्निर्मिती आणि पुनःचक्रण ब) कृषी कचऱ्यांपासून आणि प्राण्यांच्या कचऱ्यांपासून बायोगॅस निर्मिती
- क) जैविक शेतीला प्रोत्साहन देण्यासाठी जनजागृती कार्यक्रम आयोजित करणे ड) वरील सर्व
१३. प्रदूषकांचे उदाहरण काय आहेत?
- अ) उद्योगांमधून आणि मोटारगाड्यांमधून निघणारा धूर ब) कारखान्यांमधून आणि कचऱ्यापासून निघणारे रसायने
- क) अणु उर्जा केंद्रांमधून निघणारे रेडियोधर्मी पदार्थ ड) वरील सर्व

प्र. २) टीपा लिहा. (कोणतेही ३)

(१५)

१. जंगलतोड
२. जलप्रदूषण
३. जलचर पर्यावरण
४. वाळवंटी पर्यावरण
५. खनिजे

प्र. ३) खालील पैकी कोणत्याही दोन प्रश्नाचे उत्तर १५० शब्दांत लिहा.

(२०)

१. जल व्यवस्थापनाच्या समस्या स्पष्ट करा.
२. जंगलतोडाची कारणे आणि परिणाम काय आहेत?
३. भारतात जैव-विविधतेला माणसांकडून धोके कोणकोणत्या प्रकाराने पोहचू शकतात? विवेचन करा.
४. भारतातील निसर्ग आरक्षित क्षेत्रांची स्थिती स्पष्ट करा.

प्र. ४) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तरे ३०० शब्दांत लिहा.

(१५)

१. नैतिक संसाधने काय आहेत? त्याचे प्रकार आणि चित्रासहित स्पष्ट करा.
२. नूतनीकरण न करता येणारे संसाधने (Non-Renewable Resources)
३. मानव लोकसंख्या आणि पर्यावरण यांचे वर्णन करा.
